

A D F O N T E S

ÅRSMELDING

2021

INSTITUTT FOR FORSVARSSTUDIER

Forskning, undervisning og formidling med høy kvalitet og synlighet

Årsmeldingen redegjør for forskning, undervisning og formidling levert av Institutt for forsvarsstudier (IFS) som en del av Forsvarets høyskole (FHS) i 2021.

Årsmeldingen gir en samlet oversikt over instituttets virksomhet. Den fokuserer på hva instituttet oppnådde, samt hvilke områder instituttet leverte bedre på enn året før (2020), og der det fortsatt synes å være forbedringspotensial. Rettesnoren for virksomheten ved IFS er forskning, undervisning og formidling med høy kvalitet og synlighet.

Forskningen og publiseringen har hatt en positiv utvikling i 2021. Flere større vitenskapelige arbeider er ferdigstilt og publisert i form av fagfellevurderte artikler og bøker. Samtidig har det vært arbeidet målrettet for å sikre friske prosjektmidler og nyrekruttering av talentfulle studenter og forskere. Det generasjonsskiftet som preget 2020 fortsatte i 2021, men gikk over i en mer konsoliderende fase.

I forlengelsen av dette ble det gitt høy prioritet til å utvikle nye prosjekter og søke om ekstern finansiering av disse. Instituttet fikk tilslag på en rekke av søknadene, mest sentralt var sikring av to flerårige forskningsprogrammer på henholdsvis sikkerhetspolitikk i Asia og norsk sikkerhetspolitikk, samt sikring av russlandskompetansen. Dette gir en stabil ramme for å videreutvikle vår kompetanse på norsk sikkerhet og det som påvirker den i et langsiktig perspektiv. Mens undervisningsleveransene forble upåvirket, gikk arbeidet med prosjektutvikling og søknader på bekostning av formidlingen til et bredere publikum, og det vil bli arbeidet for å øke den igjen i tiden fremover.

Mangfoldet i arbeidsstokken var fortsatt økende i 2021, samtidig vil det være nødvendig med en fortsatt målrettet innsats for å øke kvinneandelen som konkurrerer seg til fast stilling. Det ble i 2021 tatt flere grep for å sikre et inkluderende og trygt arbeidsmiljø også for yngre forskere, blant annet gjennom etablering av en egen gruppe for oppfølging av nyrekruttede, samt forsterket fokus på faglig mentorering av den enkelte. Dette anses som helt avgjørende i beholde-perspektivet og vil bli satset ytterligere på i årene som kommer.

Selv om også 2021 ble preget av pandemien, fikk dette stadig mindre betydning for virksomheten og arbeidsmiljøet. Unntaket var også i 2021 Seksjonen for sjefskurs, som igjen måtte utsette all planlagt kursaktivitet. Det ble arbeidet med løsninger for å ta igjen etterslepet av kurs som hadde økt under hele pandemien, og dette vil ha fokus i de kommende år. Det samme gjelder instituttets fysiske undervisnings- og formidlingsaktiviteter generelt. Samtidig ble det tydelig i løpet av 2021 at smidige og effektive måter å arbeide på er implementert i løpet av pandemien. Dette vil bli videreført med full styrke fremover.

Oslo, mai 2022

1 Organisasjon

Instituttet er et faglig uavhengig forskningsinstitutt og består av tre forskningssentre og en seksjon for sjefskurs. Instituttet har ingen egen administrasjon, men får administrativ støtte fra den sentrale staben ved Forsvarets høgskole. IFS er integrert i høgskolen, blant annet med en undervisningsportefølje som spenner fra bachelor- til masterstudier, og med FHS sjefskurs (HOU-nivået – høyere offisersutdanning) som en integrert del av instituttet. IFS holder til på Akershus festning i Oslo.

2 Forskning

IFS' overordnede mål er å levere forskning av høy kvalitet om forhold som påvirker internasjonal og norsk sikkerhet og om virkemidlene som benyttes for å ivareta denne sikkerheten.

Dette målet operasjonaliseres gjennom forskning som er langsiktig rettet inn mot tre overordnede temaer, som også er grunnlaget for instituttets organisering i tre forskningscentre:

- Endringer i stormakter, globale og regionale maktforhold (Senter for internasjonal sikkerhet)
- Håndteringen av Norges sikkerhetsutfordringer (Senter for sikkerhetspolitikk)
- Militærmaktens utvikling og plass i samfunnet (Senter for sivil-militære relasjoner)

Instituttets faglige profil er forankret i Forsvarets høgskoles forsknings- og utviklingsstrategi. Innenfor rammen av de tre overordnede temaene gjennomfører IFS forskningsprogrammer- og prosjekter. Flere av programmene og prosjektene er senterovergripende. Forskningen ved instituttet tar utgangspunkt i aktuelle problemstillinger, samtidig som historiske undersøkelser fremdeles utgjør en viktig del av virksomheten. Det er et ufravikelig krav om høy kvalitet i forskningen, og innenfor de tre temaene skal forskerne ved IFS kombinere sikker empirisk forankring og metodisk soliditet med bruk og utvikling av teoretiske perspektiver.

2.1 Senter for sikkerhetspolitikk

Leder til april 2021: professor Katarzyna Zysk. Leder fra april 2021: førsteamanuensis Ingerid M. Opdahl

Ved Senter for sikkerhetspolitikk analyseres forhold som påvirker norsk og europeisk sikkerhet, forsvar og strategi. Sentrale temaer er norsk sikkerhetspolitikk, utviklingen i Europa og viktige europeiske land, utviklingen i NATO, Russland og nordområdene samt utviklingen i sikkerhets- og forsvarssamarbeidet i Nord-Europa.

Det var i 2021 to større forskningsprogrammer ved senteret: *Program for russisk sikkerhets- og forsvarspolitik* og *Norsk sikkerhetspolitikk i strategisk perspektiv*. I tillegg kom en rekke enkeltstående forskningsprosjekter.

2.1.1 Russlandsprogrammet

Program for russisk sikkerhets- og forsvarspolitik bidrar til ny kunnskap og innsikt gjennom forskning og formidling av høy kvalitet. Programmets forskere analyserer hvordan russisk politikk blir utformet og utøvd og ser på Russlands bruk av militære og ikke-militære virkemidler i internasjonale forhold. Sentralt i forskningsprogrammet er implikasjoner av Russlands atferd for internasjonal sikkerhet generelt – og for Norge og nordområdene spesielt. Andre temaer er Russlands økonomi og energisektor i en sikkerhetspolitisk ramme, samt politisk og sosial utvikling som en faktor i russisk sikkerhets- og forsvarspolitik.

Forskning på utviklingstrender i russisk militær doktrine og strategi generelt, deriblant i nordområdene og Arktis spesielt, munnet i 2021 ut i flere konferansebidrag og publikasjoner. Det ble også forsket på innovasjon i det russiske forsvaret, med fokus på strategiske og operasjonelle konsekvenser av nye og banebrytende teknologier som en del av det internasjonale prosjektet *Innovation and the 4th industrial revolution*.

Programmet fortsatte sin forskning på militarisme og militær opplæring av barn og unge i Russland, deriblant den militærpatriotiske ungdomsbevegelsen *Junarmija*. Fokuset på militarisme blir de neste årene videreført gjennom deltakelse i to forskningsprosjekter som fikk tildelt støtte av Norges

forskningsråd våren 2021. Her vil programmets deltakelse omhandle henholdsvis militærpatriotisk aktivitet i norsk-russisk grenseland (NORMEMO) og militærpatriotisme som verktøy for russisk påvirkning i de okkuperte delene av Ukraina (*Contested Ukraine*).

I 2018 ble IFS tildelt midler fra Norges forskningsråd til det treårige prosjektet *Russia's Politicized Economy, Elite Dynamics, and the Domestic-Foreign Policy Nexus* (RUSECOPOL). Prosjektet startet opp i januar 2019 og består av tre IFS-forskere: prosjektleder Jardar Østbø, seniorforsker Ingvill Moe Elgsaas og førsteamanuensis Ingerid M. Opdahl, samt seks partnere fra inn- og utland. RUSECOPOL tar for seg forholdet mellom Russlands politisk-økonomiske modell, maktkampen innad i eliten og hvordan dette har innvirkning på politikken som føres. I tillegg til medieopptredener og enkeltartikler i fagfellevurderte tidsskrifter, publiserte RUSECOPOL-deltakerne i 2021 et spesialnummer i det ledende tidsskriftet *Post-Soviet Affairs* med tittelen "State, Business and the Political Economy of Modernization", som en hovedleveranse i prosjektet. Til sammen har prosjektet fått antatt og publisert 13 fagfellevurderte artikler siden oppstart. RUSECOPOL arrangerte også en heldagskonferanse på Litteraturhuset i Oslo med deltakelse av alle partnerne. Prosjektet som helhet løper til april 2023.

Programmet deltar også i to andre internasjonale prosjekter finansiert av Norges forskningsråd, *Luxury, Corruption, and Global Ethics* (LUXCORE) og *Algorithmic Governance and Cultures of Policing* (AGOPOL).

På RUSECOPOLs avslutningskonferanse "Russia between modernization and stability" 2. desember la prosjektets internasjonale forskerpanel frem nye problemstillinger og funn om russiske eliter, deres makt- og ressurskamp og utviklingen i russisk politikk. På talerstolen: Mark Galeotti, senior non-resident fellow, Institute of International Affairs Prague.

2.1.2 Norsk sikkerhetspolitikk i strategisk perspektiv

IFS' forskningsprogram *Norsk sikkerhetspolitikk i strategisk perspektiv* (s-pol) ble etablert i september 2019, etter tilslag på Forsvarsdepartementets (FD) utlysning av et forskningsprogram for norsk sikkerhetspolitikk i 2018. Gjennom FDs treårige programbevilgning og støtte fra FD til enkeltstående prosjekter, som har blitt knyttet til s-pol – samt egeninnsats – utgjør programmet i dag et solid forskningsmiljø for nasjonal sikkerhetspolitisk kompetanse. Ved årsslutt 2021 fikk IFS tilslag på søknad til FD om videreført programstøtte i perioden 2022–2024.

Programmet har til hensikt å videreutvikle den teoretiske, konseptuelle og empiriske kompetansen om norsk sikkerhetspolitikk gjennom forskning og forskningsbasert formidling. Forskingen tar utgangspunkt i sentrale strategiske utviklingstrekk, med vekt på utslag i norske nærområder, konsekvenser for Norges handlingsrom og innholdet i og utformingen av norsk sikkerhets- og forsvarspolitik. *Nasjonal sikkerhetspolitikk*, håndtering og strategi står i sentrum. Kjernen er forholdet til Russland, selv om utsynet er globalt. Klassisk strategisk tenkning løftes frem for fornyet undersøkelse og kritisk vurdering. Og oppmerksomheten rettes mot de mest alvorlige og sannsynlige utfordringene for norsk sikkerhet.

Programforskere formidlet bredt i 2021 basert på avsluttede prosjekter (for eksempel gjennom en webinar-serie): *Blindsoner i deteksjon av hybride kampanjer*, *Konkurransebaserte strategier i nord* og *Norsk avskrekking og beroligelse*. Den programfinansierte forskningen i 2021 har omfattet arbeid med prosjektene *Strategisk situasjonsforståelse i møte med sammensatte virkemidler*, *Det amerikanske forhåndslagringsprogrammet i Norge* og *Innfasingen av norske P-8*. Disse prosjektene har skriftlige leveranser i 2022. Når det gjelder FDs støtte til enkeltstående prosjekter med s-pol-tilknytning, ble ph.d.-prosjektet *Krevende farvann: beroligelse i norsk sikkerhetspolitikk overfor Sovjetunionen/Russland* startet opp i 2021, og årsprosjektet *Endringer i amerikansk atomvåpenpolitikk og krisestabiliteten i nordområdene* gjennomført.

2.1.3 Annen forskningsvirksomhet

Senteret gjennomførte i 2021 også en rekke enkeltstående forskningsprosjekter, deriblant:

- Handelskrig: bruk av økonomiske våpen for å svekke en motstander
- Norge og Tysklands holdninger til avskrekking og samarbeid med Russland i den nordiske regionen
- Norge og NATO etter slutten av den kalde krigen
- Utviklingen av NATOs militære organisasjon
- Hvilken rolle amerikansk våpenhjelp overfor mindre, europeiske land spilte i NATO-sammenheng fra slutten av 1940-årene til sent 1960-tall samt norsk atlantisme i 1950-årene
- Pro-atlantisk påvirkningspolitikk og 'atlantisme' i Norge, 1949–1965
- Sikkerhets- og forsvarsutvikling, samt geopolitiske spørsmål i Arktis
- Cyberoperasjoner på norsk
- "Net Assessment" (NA) som analytisk rammeverk, deriblant NA og kunstig intelligens

2.2 Senter for internasjonal sikkerhet

Leder: førstemanuensis Anders Romarheim

Senter for internasjonal sikkerhet studerer stormakter og globale maktforskyvninger som kan påvirke norsk sikkerhet. I sentrum av studiene står tre definerte områder: asiatiske sikkerhets- og forsvarspolitik, transatlantisk sikkerhet og cybersikkerhet i bred forstand. Det er et viktig mål for senteret å identifisere de større globale strategiske utviklingstrekk på tvers av domener og verdensdeler.

Det meste av forskningen foregår innenfor senterets tre forskningsprogrammer. Av annen forskningsvirksomhet ved senteret kan imidlertid nevnes strategisk stabilitet og atomnedrustning. Dessuten forskes det på utviklingen i europeisk sikkerhet, spesielt Russlands destruktive påvirkning. Et annet tema er maktprojisering i verdensrommet, hvor spenningen er ventet å øke i takt med den intensiverte militære aktiviteten og interessen for det ytre rom.

2.2.1 Security in Northern Europe (SNE)

Forskningsprogrammet *Security in Northern Europe* (SNE) ble gjennomført i programperioden 2019–2021 i samarbeid med tre internasjonale partnere: Center for Strategic and International Studies (CSIS), German Council on Foreign Relations (DGAP) og Royal United Services Institute (RUSI). Ved årsskiftet 2021–2022 ble SNE avsluttet.

Formålet med SNE var å skape større innsikt i den dynamiske utviklingen i det sikkerhetspolitiske bildet og den regionale sikkerhets- og forsvarssituasjonen i Nord-Europa. Dette skjedde gjennom forskning, arrangementer, møtearenaer og gjennom samarbeid med toneangivende institusjoner i Europa og USA. Samarbeid med internasjonale partnere bidro også til å sikre forskning om – og dagsordenplass for – sentrale tema for Norge i viktige allierte hovedsteder. Programmet ble avsluttet med et digitalt seminar 1. februar 2022.

Tematikken SNE arbeidet med ligger i kjernen av IFS' virksomhet og forskning, og utredning på tematikken fortsetter med uforminsket styrke ved IFS. Programmet gav i tillegg til gode innsikter nyttig prosjekterfaring til yngre forskere. De tilegnede kunnskapene tas med videre, og personellet som gjorde SNE til et potent forskningsprogram fortsetter i stor grad ved IFS, inkludert flere med doktorgradsprosjekter relatert til SNE-programmets tematikk.

2.2.2 Sikkerhetspolitikk i Asia-programmet

Forskningsprogrammet *Sikkerhetspolitikk i Asia* (SPA) startet opp i mars og er planlagt for tre år, til våren 2024. Formålet med SPA-programmet er å analysere Kina som maktfaktor i den geopolitiske utviklingen og for internasjonal sikkerhet. Det amerikanske utsynet vil ventelig bli sterkt Kina- og Asia-fokusert i tiårene fremover, og vil sette sitt preg på USAs politikk, valg av kapasiteter samt teknologi- og konseptutvikling. Dette vil i sin tur treffe NATO og Norge. Ikke nødvendigvis gjennom et sterkt redusert engasjement i det nordatlantiske området, men gjennom endringer i engasjementets former.

Utgangspunktet er et Asia-fokusert forskningsprogram som vektlegger studiet av Kinas økte betydning i verden. SPA-programmet studerer kinesisk sikkerhetspolitikk i en kontekst som er direkte relevant for Norge og norsk sikkerhetspolitikk. Det betyr å inkludere USAs og Vestens, så vel som Russlands, interaksjon med Kina, og Norges plass i maktspeilet. Kjernespørsmålet blir da hvordan dette maktspeilet innvirker på Norges strategiske stilling og norsk sikkerhet.

2.2.3 Cyberprogrammet

IFS' *Cyberprogram* ble opprettet i oktober 2020, og bidrar gjennom forskning og formidling til å belyse cyberutviklingen. Det første året ledet Bjørn Svenungsen programmet, før han returnerte til stilling i Utenriksdepartementet. I slutten av 2021 overtok Vivi Ringnes ledelsen av programmet, i tillegg var hun koordinator for en intern gruppe på forskning og utvikling som involverer flere avdelinger ved FHS.

Programmet var i 2021 særlig opptatt av hvordan de store aktørene, som USA, Kina og Russland, søker å påvirke utviklingen i det digitale domenet, og hvordan stormaktsrivalisering i cyberdomenet påvirker Norge. Som del av dette berører Cyberprogrammet tema som påvirkningsoperasjoner,

behandling og beskyttelse av data, offensive cyberoperasjoner (cyberangrep), digitalisering av militære styrker og global forvaltning av internett.

Programmet har jobbet spesielt mye med antologier og bokkapitler i 2021 sammen med blant annet Cyberingeniørhøgskolen. Disse blir publisert primært i 2022, og vil bidra til å flytte forskningsfronten på et ganske nytt fagfelt. Blant de nye satsingsområdene for programmet er å se personvern og IKT-sikkerhet som en samlet enhet med klar påvirkningskraft inn mot nasjonal sikkerhet. Vivi Ringnes holdt et foredrag om dette, samt digital sporbarhet, i Arendalsuka. Digital påvirkning står også sentralt, og Anders Romarheim publiserte et lengre essay i *Stratagem* med tittel "Digital påvirkning som eksistensiell trussel".

Anders Romarheim (IFS), Mass Soldal Lund (FHS Cyberingeniørskolen), Lars Roar Dugstad (FHS Krigsskolen) og Håvard R. Markussen (Försvarshögskolan, Stockholm) diskuterer cybersikkerhet i kantina på FHS.

2.3 Senter for sivil-militære relasjoner

Leder i 2021: professor Rolf Hobson

Ved Senter for sivil-militære relasjoner studeres forholdet mellom forsvar, samfunn og politikk, inkludert hvordan det norske forsvaret utvikles og anvendes. Forskningsaktiviteten rommer både samfunnsvitenskapelige arbeider med en samtidig innretning og forsvars- og militærhistoriske studier. Hovedvekten ligger på studier av forsvar og samfunn i en norsk kontekst, men med en klar ambisjon om å se den nasjonale utviklingen i et bredt internasjonalt perspektiv.

I 2021 foregikk forskningsaktiviteten i stor grad innenfor rammen av individuelle eller mer begrensede prosjekter, men senteret har også huset *Omstillingsprogrammet*, som har vært finansiert av Forsvarsdepartementet.

2.3.1 Omstillingsprogrammet

Dette programmet, som har pågått siden 2012, har hatt til hensikt å studere forsvarsomstilling i et bredt sivil-militært og internasjonalt perspektiv, og har omfattet betydelig forskningsaktivitet. Prosjektet ble formelt avsluttet i 2021, men forskningen har fortsatt med en doktoravhandling om

synet på Forsvarets bistand til politiet, 1975–2015, som forventes ferdigstilt 2022. I tillegg ble det arbeidet med ytterligere en antologi i serien om *Det nye totalforsvaret*. En *IFS Insights* tok for seg Forsvarets omstilling under den kalde krigen.

2.3.3 Annen forskningsaktivitet

Den samlede forskningsaktiviteten ved senteret i 2021 kan deles inn i fire hovedkategorier: internasjonale operasjoner, veteranstudier, forsvars- og militærhistorie samt sivil-militære relasjoner allment.

I likhet med året før utgjorde Forsvarets deltakelse i internasjonale operasjoner et tyngdepunkt i senterets forskningsaktivitet. Senteret har siden 2015 hatt et prosjekt om det norske forsvarets militære deltakelse i FN- og NATO-operasjoner på Balkan. Boken som er hovedproduktet fra prosjektet, vil bli utgitt av Fagbokforlaget i 2022. Et doktorgradsprosjekt om sivil-militært samarbeid under Norges engasjement i Afghanistan ble forsvart i disputas våren 2021. Et annet prosjekt om Norges deltakelse i FN-operasjonen i Kongo (ONUC) i årene 1960–1964, ble publisert og lansert under et seminar ved Forsvarsmuseet. Det ble også publisert et bokkapittel om Norges militære utenlandsgasjement 1947–2017. Et annet prosjekt som delvis kan knyttes til samme tematikk, og som inngår som ledd i et samarbeid med forskningsmiljøer i andre land, behandler nye oppfatninger av militær heroisme og de norske krigsdekorasjonene. Til slutt nevnes et treårig prosjekt som tar for seg hvordan verdiendringer i det norske samfunnet påvirket holdningene til norsk militær deltakelse i utenlandsoperasjoner og holdningene til de norske soldatene som tok del i FN- og NATO-operasjoner under og etter den kalde krigen.

Studier relatert til militære veteraner var tidligere et prioritert forskningsfelt ved senteret, og i 2020 ble det startet opp et prosjekt som tar sikte på å kaste nytt lys over denne tematikken. Prosjektet, som tar for seg den militære organisasjonens ivaretagelse av norske INTOPS-soldater før, under og etter deployering i perioden 1945 til 2020, vil gå over tre år, og er finansiert av Forsvarsdepartementet og Forsvarets veteran tjeneste. I et annet ettårig veteranprosjekt som startet opp i 2021, sammenliknes Norges, Sveriges og Danmarks veteranpolitikk etter 2000.

Når det gjelder forsvars- og militærhistorie, foregikk aktiviteten primært innenfor rammen av et prosjekt ledet av Universitetet i Tromsø (UiT): *In a World of Total War: Norway 1939–1945*, som anlegger ulike perspektiver på andre verdenskrig, med et særlig fokus på nordområdene. Det ble

publisert flere arbeider utgått fra individuelle prosjekter innenfor rammen av UiT-prosjektet, blant annet flere artikler om den sovjetiske Petsamo-Kirkenes-operasjonen i oktober/november 1944, en artikkel om den norsk-sovjetiske handelsavtalen av 1941 og en om Forsvarets historieskriving om landoperasjonene i 1940.

Hva sivil-militære relasjoner angår, er det utgitt en lærebok som utgjør en syntese av senterets mangeårige forskning omkring temaet.

Tre forfattere fra Senter for sivil-militære relasjoner har skrevet den første læreboken i den militære profesjonen beregnet for bachelorstudiet ved krigsskolene, og andre læresteder. Boken tar for seg den norske militære profesjonen fra henholdsvis et sosiologisk/statsvitenskapelig, historisk og sikkerhetspolitisk perspektiv. Den danske anmelderen skrev på krigsvidenskab.dk: "Det er alt i alt en meget vellykket publikation, som her anmeldes. Som underviser på en militær lærestanstalt ville jeg ønske, at der fandtes en tilsvarende bog på dansk."

3. Undervisning

Et av instituttets overordnede mål er å levere forskningsbasert undervisning av høyeste kvalitet på militære og sivile læresteder. De mest omfattende leveransene er til bachelor- og masterstudiene ved FHS og kursene til Seksjon for sjefskurs.

3.1 Undervisning – akkreditert utdanning

I 2021 bidro IFS til undervisning, sensur og veiledning på stabs- og masterstudiet og bachelorprogrammene ved FHS. Antallet masteroppgaver som veiledes av ansatte ved IFS var fortsatt økende som en konsekvens av utdanningsreformen. Som for tidligere år, kommer undervisningsbidragene fra IFS meget godt ut i høgskolens evalueringer av utdanningskvaliteten. I tillegg til veiledning av flere titalls masteroppgaver og bidrag til andre utdanningsprogrammer ved FHS (for eksempel ved Språk- og etterretningsskolen i Oslo) hadde ansatte ved IFS ansvar for følgende fire emner på masterstudiet:

- Vitenskapelig metode
- Politikk, strategi og militærmakt
- Totalforsvar og beredskap
- Forsvarsplanlegging

IFS hadde også ansvar for følgende emne på bachelornivå, første semester:

- Offiseren, staten og samfunnet

3.2 Sjefskurset

Seksjon for sjefskurs gir nøkkelpersonell i militær og sivil sektor kunnskap om og innsikt i viktige aspekter ved norsk utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitik. I tillegg får deltakerne dypere innsikt i samfunnssikkerhet og beredskap, herunder samarbeidet mellom sivil og militær sektor.

Sjefskurs nr. 24 (SK 24) ble påbegynt januar 2020, men ble avlyst 12. mars samme år grunnet pandemien. Det ble gjort flere forsøk på å gjennomføre kurset, men først i juni 2021 ble det mulig å gi kullet tre dager med samfunnssikkerhet og beredskap og pandemirelaterte forelesninger om krisehåndtering. De tre dagene var vellykkede og fikk god evaluering. Spesielt godt mottatt ble det at det ble gjennomført en verdig avslutningsseremoni.

Planen videre i 2021 var å gjennomføre SK 25. Kurset ble utsatt flere ganger og måtte til slutt realiseres uten utenlandsreiser. Det ble gjennomført fysiske innenlandsreiser til militære avdelinger. Utenlandsprogrammene ble arrangert digitalt. Kurset reiste til Stavern og Horten og lånte henholdsvis Politihøgskolens og Karljohansverns lokaler. Det ble også gjennomført gode digitale overføringer fra Kyiv, Genève, Brussel og Wien. Ambassadørene på nevnte steder bidro godt til at de digitale foredragene og diskusjonene ble så gode som mulig. Ved å reise bort fra skolen for å være sammen over tid, fikk kursets deltakere også mulighet til å bli kjent og bygge nettverk. På denne måten fikk kurset ivaretatt noen av de positive effektene ved å reise fysisk. Imidlertid bar SK 25 preg av at kurset ikke fikk studert temaet "Sikkerhetsutfordringer i Europa – uro i øst" på nært hold fra Kyiv, Wien, Genève og Brussel. Det vises i deres evaluering. Allerede før kursstart var kullet åpenbart digitaltrett, og det ble ikke så lystbetont med digitale reiser. Disse måtte også kortes betydelig ned for at de skulle bli pedagogisk gjennomførbare digitalt. Til tross for dette var SK 25 generelt godt fornøyde med kurset, som gikk over 12 uker uten noen rapporterte korona-smittede kursdeltakere.

Sjefskurset på besøk til Sjøforsvaret i Bergen.

3.3 Undervisningskvalitet

Alle studietilbudene ved FHS evalueres av studentene. De akkrediterte emnene som IFS hadde ansvaret for, fikk uten unntak meget gode tilbakemeldinger, både når det gjaldt relevans og kvalitet. Det samme gjelder de ulike tilbudene ved sjefskursseksjonen, hvor tilbakemeldingene er særs gode.

3.4 Veiledning

Etter overgang til ny studieordning i 2019 har antall masterstudenter med veiledning fra IFS vært økende. I 2019 ble 11 studenter veiledet av IFS-ansatte. I 2020 og 2021 var tallet omkring 20 (på grunn av covid og mange utsatte innleveringer er det ikke mulig å gi eksakte tall pr. kalenderår for disse årene). I tillegg hadde flere ansatte veiledningsansvar for studenter ved andre høyskoler og universiteter.

3.5 Undervisning – samlet vurdering

Undervisning og veiledning har meget høy prioritet ved IFS. Kontakten mellom forskerne og de praksisnære miljøene, hvor flertallet av studentene og kursdeltakerne kommer fra, høyner kvaliteten på undervisningen, men bidrar også til at forskningen blir bedre og mer relevant. Samlingen av Forsvarets akkrediterte undervisning i én høyskole i 2018 medførte at IFS-ansatte måtte dekke et økende behov for undervisning og veiledning. Denne utviklingen har fortsatt siden, også i 2021. For å dekke dette behovet vektlegger instituttet langsiktig planlegging av undervisningsaktiviteten og tett kobling mellom forskningsprogrammer og undervisning. IFS benytter seg av kompensasjonsordninger som ved særlige behov gjør det mulig å bruke eksterntfinansierte medarbeidere i undervisningen. IFS legger vekt på å bidra med egen kompetanse til undervisningen ved Sjefskurset.

4. Publisering og formidling

Nedenfor gis en overordnet beskrivelse av IFS' formidlingsaktiviteter i 2020. For en utfyllende oversikt, se vedlegg.

4.1 Publisering i eksterne kanaler

I 2019 økte den vitenskapelige publiseringsaktiviteten i eksterne kanaler, og denne holdt seg høy også i korona-årene 2020 og 2021. Publisering i anerkjente vitenskapelige kanaler både innen- og utenlands anses som viktig for å ivareta kvalitet og for å kunne delta i den nasjonale og internasjonale diskurs på forsvars- og sikkerhetsfeltet. I 2021 publiserte IFS-forskere i både brede og mer spesialiserte anerkjente tidsskrifter over hele verden, blant annet: *Post-Soviet Affairs*, *Asian Security*, *International Security*, *The Journal of Post-Soviet Democratization*, *Journal of Slavic Military Studies*, *Scandinavian Journal of History*, *Internasjonal Politikk*, *Nordisk Østforum*, *Journal of Strategic Studies*, *Small Wars & Insurgencies* og *Historisk Tidsskrift*. IFS-forskere publiserte også bøker og bokkapitler på flere norske forlag, blant andre Pax forlag, Cappelen Damm Akademisk, Universitetsforlaget og Aschehoug. Hallvard Notakers bok *Arbeiderpartiet og 22. juli* (Aschehoug) ble nominert til Brageprisen 2021.

4.2 Publisering i egen kanal – *IFS Insights*

Instituttets primære formidlingskanal er *IFS Insights*. Denne er en lett tilgjengelig skrift- og artikkelserie av høy kvalitet om instituttets ulike faglige temaer. Formatet er fleksibelt og åpner for et stort spenn av formidling. I løpet av året 2021 ble det utgitt 10 utgaver. Dette var to færre enn året før, noe som skyldes litt dårligere tilgang på manuskripter av høy nok kvalitet. Det var stor etterspørsel etter *IFS Insights* i forsvarssektoren, men også utenfor. *IFS Insights* ble brukt aktivt i forbindelse med seminarer og konferanser og som pensum i undervisning.

4.3 Konferanser og seminarer i regi av IFS

Formidlingsaktiviteten er viktig for instituttet. Forsvarssektoren er en primær målgruppe, samtidig er det en målsetting å nå bredere ut, til politiske miljøer og samfunnet mer allment. Åpne konferanser og seminarer er et sentralt virkemiddel i så måte. I koronaåret 2021 ble aktiviteten liggende nede mesteparten av året. Instituttet avholdt likevel, med hjelp fra FHS' sentrale stab, åtte konferanser, der noen var digitale og andre fysiske. Arrangementene var godt besøkt og fikk gode tilbakemeldinger. De åtte arrangementene var:

- Book talk on US, China and Europe Relations in a New Era. Digitalt seminar.
- Dealing with Russia in the Nordic region. Round table. Digitalt møte.
- Hvordan kan Norge oppdage et hybridangrep? Digitalt seminar.
- Blurred lines between conventional and nuclear weapons: Implications for deterrence and stability. Digitalt seminar.
- Hvilken strategi er best for Norge og allierte i nord? Digitalt seminar.
- Er norsk avskrekking og beroligelse relevant? Digitalt seminar.
- Russland mellom modernisering og stabilitet. Fysisk konferanse.
- RSIS—IFS Panel Webinar: “Journal of Strategic Studies Special Issue on Defence Innovation and the 4th Industrial Revolution”.

I tillegg ble det avholdt flere lukkede seminarer, der målgruppen var beslutningstakere i fag- og politikkmiljøene, og tematikken var innrettet mot dagsaktuelle spørsmål. Lukkede seminarer gir mulighet til å presentere og diskutere aktuell forskning ved IFS i forbindelse med utforming av faglige og politiske standpunkter. En slik målrettet bruk av kunnskapsgrunnlaget som produseres ved IFS understreker impact-dimensjonen ved forskningen.

4.4 Medieoppslag, nettsider og sosiale medier

Retriever-tall for mediebidrag viser at IFS ble omtalt i 322 saker i 2021. Det er en nedgang fra 2020 (409 saker), en nedgang som trolig skyldes pandemien siden IFS omtrent ikke hadde konferanser og

andre fysiske arrangementer i 2021. At Trump ikke lenger var president i USA, medvirket også til at IFS ble mindre omtalt i media enn året før, da kommentarer til hans virke stod for en stor del av IFS-mediadeltakelsen i 2020. I januar 2021 var det hele 70 omtaler av IFS i norsk media, noe som primært skyldes IFS-kommentarer til stormingen av Kongressen i Washington DC og innsettelsen av president Biden.

Avdelingssidene til Institutt for forsvarsstudier på nettstedet forsvaret.no/forskning hadde 13 671 visninger (ca. fem prosent av totalen) og stod for 30 prosent av enkeltavdelingssidenes visninger. Dette er en nedgang på 15 prosentpoeng fra året før, men IFS er fortsatt den avdelingen ved FHS med flest visninger av sine avdelingssider på forsvaret.no.

IFS har en stor andel av ansattsidevisningene, med fem ansatte på 10-på-topp-lista. Fire av 10-på-topp-prosjektene ved Forsvarets høyskole på forsvaret.no var IFS-prosjekter: *Norsk sikkerhetspolitikk i strategisk perspektiv*, *Cyberprogrammet*, *Programmet for russisk sikkerhets- og forsvarspolitik* og prosjektet om ivaretagelse av norske INTOPS-soldater.

Blant de 10 mest populære FoU-formidlingssakene på forsvaret.no i 2021 stod skriftserien *IFS Insight* for hele åtte stykker. De tre mest populære Insights-utgivelsene var *Avskrekking og beroligelse – en kritisk militærfaglig betraktning* av Sverre Diesen, *Avskrekking og beroligelse – den “doble strategi” som kom inn fra kulden* av Ida Maria Oma og *Situasjonsforståelse i det nære verdensrom. Kontroll med den ultimate overhøyden* av Hans Morten Synstnes.

I 2021 fortsatte IFS satsningen på sosiale medier, med fokus på formidling i alle tre kanaler og tilpasning til de ulike flatene (Facebook, LinkedIn og Twitter). Samlet antall innlegg i løpet av 2021 var 135 poster. Fordelt utover året slik: 9 i januar, 8 i februar, 16 i mars, 10 i april, 9 i mai, 16 i juni, 14 i august, 15 i september, 16 i oktober, 12 i november og 8 i desember.

På Facebook har antall følgere økt med cirka 300, og ligger per dags dato (våren 2022) på 4020 følgere. LinkedIn har per dags dato 3515 følgere. Twitter har 1679 følgere og totalt antall tweetvisninger i 2021 var 78.563. Fordelt per måned var det: januar: 4510, februar: 4079, mars: 9313, april: 6808, mai: 4103, juni: 10.800, juli: 2178, august: 9919, september: 3725, oktober: 7846, november: 4182, desember: 11.100.

IFS-aktiviteten på sosiale medier fortsetter i alle tre kanaler i 2022 for å videreføre markeringen av IFS' uavhengige profil.

4.5 Formidling – samlet vurdering

IFS' forskningsformidling skal føre til økt forståelse av og kunnskap om instituttets fagområder hos profesjonelle målgrupper og i allmennheten.

Kraftsamlingen om det veletablerte *IFS Insights* som den primære formidlingskanalen anses fremdeles som vellykket og vil bli videreført også i 2022. Pandemien gjorde at de fysiske arrangementene ved IFS forble få i 2021. Gitt at koronasituasjonen tillater det, vil IFS imidlertid forsøke å ta opp igjen konferanser og seminarer som en viktig kanal for å formidle forskningen ved IFS. Vi inspireres blant annet av at alle seks webinarne vi arrangerte i 2021 fikk mange tilhørere og meget gode tilbakemeldinger. Inntil det igjen blir mulig med fysiske arrangementer vil IFS fortsette å bruke webinarformatet så langt det lar seg gjøre. Den viktigste begrensende faktor i så måte er IKT-situasjonen i Forsvaret og den tekniske støtten vi er avhengig av fra den sentrale staben ved FHS.

Publiseringsaktiviteten var i 2021 noe høyere i omfang enn i 2020. Det var noen flere vitenskapelige publikasjoner og flere vitenskapelige bøker og kapitler i bøker. Det var tre sivile masteroppgaver produsert av stipendiater ved IFS i 2021. Den populærvitenskapelige produksjonen i 2021 var

omtrent lik den i 2020, men med ytterligere nedgang i antall foredrag og medieopptredener fra 2020 til 2021. Dette skyldes pandemien og en vedvarende nedstenging av samfunnet.

5. Økonomi og personell

5.1 Økonomi

Den økonomiske rammen for IFS i 2021 var på 41,513 millioner kroner, ca. 4 millioner mindre enn i 2020. Dette skyldes i hovedsak at pandemien satte begrensninger for reiser og fysiske konferanser mm. gjennom året. Instituttet konkurrerte seg til 14,144 millioner kroner i eksterne midler i 2021, noe som var ca. 4 millioner kroner mer enn året før. IFS hadde ved utgangen av året 9,790 millioner kroner i prosjektmidler som skal brukes i 2022 og årene fremover. Alt i alt var den økonomiske situasjonen tilfredsstillende, men all den tid reiser og annen aktivitet var sterkt begrenset i 2021, er bekymringen for lave årlige driftsmidler fortsatt til stede. Når aktiviteten tar seg opp i 2022, kan de små driftsmidlene vise seg å være et problem.

5.2 Personell

Ved utgangen av 2021 hadde IFS 48 tilsatte. Dette omfattet 27 hjemler for fast stilling, én vikar, 17 ansatte på prosjekter, én mastergradsstipendiat og to engasjerte på pensjonistvilkår. Av de faste, vitenskapelig hjemlene hadde alle unntatt én førstekompetanse eller høyere. Denne ene var i doktorgradsløp. Åtte ansatte hadde professorkompetanse. Ni av de vitenskapelig ansatte i prosjektstillinger hadde førstekompetanse (herav to med professorkompetanse). Det var fem kvinner i faste vitenskapelige stillingshjemler med ph.d. ved utgangen av 2021, og to av dem hadde professorkompetanse. På Seksjon for sjefskurs var fire av de syv ansatte kvinner.

Trial lecture for the PhD degree

Compare and contrast Norway's implementation of the 'comprehensive approach' to that of other coalition partners in Afghanistan, and account for the differences in the strategies chosen as well as the effectiveness of policies adopted

Lene Ekhaugen
13 April 2021

IFS legger stor vekt på at ansatte skal kunne øke sin formalkompetanse. I april 2021 disputerte Lene Ekhaugen for doktorgraden ved Universitetet i Oslo.

Vedlegg: IFS publikasjoner og formidling

Masteroppgaver

1. Berge, Jonas Vidhammer. *Hide your strength, bide your time? An analysis of Chinese nuclear posture, technological development, and the Sino-U.S. deterrence relationship*. Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
2. Lilleaas, Cecilie. *Emerging Pressures: Risk of Escalation with Emerging Nuclear Powers*. Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
3. Menne, Ada. *Small state security policy: A poststructuralist analysis of Norwegian discourses on Russia*. London School of Economics and Political Science.

Doktoravhandling

1. Ekhaugen, Lene. *Inter-Ministerial Coordination and Frontline Implementation. A Study of Norway in the Complex Operation in Afghanistan*. Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.

Bøker (vitenskapelige)

1. Bekkevold, Jo Inge og S. Kalyanaraman (red.) *India's Great Power Politics: Managing China's Rise*. Routledge.
2. Haaland, Torunn Laugen, Rolf Hugh Hobson og Kjell Inge Bjerga. *Den militære profesjonen, staten og samfunnet. Introduksjon til militære studier*. Cappelen Damm Akademisk.
3. Pharo, Helge, Kjell Inge Bjerga, Sunniva Engh, Gunnar D. Hatlehol og Kristine Offerdal (red.) *Historiker, strateg og brobygger – festskrift til Rolf Tamnes 70 år*. Pax forlag.
4. Sitter, Robin. *Med FN i Kongo. Norges deltakelse i ONUC, 1960–1964*. Forsvarsmuseet.
5. Tunsjø, Øystein, Robert S. Ross og Wang Dong (red.) *US-China Foreign Relations: Power Transition and its Implications for Europe and Asia*. London: Routledge.

Artikler (vitenskapelige)

1. Bekkevold, Jo Inge. "Norges relasjon med Kina i 70 år: Småstatsidealisme og realisme i møte med en stormakt". *Internasjonal Politikk*, 79 (1), s. 65–89.
2. Bowers, Ian og Henrik Stålhane Hiim. "Conventional Counterforce Dilemmas: South Korea's Deterrence Strategy and Stability on the Korean Peninsula". *International Security*, 45 (3), s. 7–39.
3. Bækken, Håvard. "Patriotic disunity: limits to popular support for militaristic policy in Russia". *Post-Soviet Affairs*, 37 (3), s. 261–275.
4. Eggen, Karen-Anna. "Russia's Strategy Towards the Nordic Region: Tracing Continuity and Change". *Journal of Strategic Studies*, 20. januar.
5. Ekhaugen, Lene. "Discretion and military frontline workers: investigating civil-military relations policies in Afghanistan". *Small Wars & Insurgencies*, 32(8), s. 1394–1417.
6. Fravel, M. Taylor, Kathryn Lavelle og Liselotte Odgaard. "China engages the Arctic: a great power in a regime complex". *Asian Security*, 9. oktober.
7. Hiim, Henrik Stålhane og Magnus Langset Trøan. "Hardening Chinese Realpolitik in the 21st Century: The Evolution of Beijing's Thinking about Arms Control". *Journal of Contemporary China*, 25. mai.

8. Holtsmark, Sven. "Improvised Liberation, October 1944: The Petsamo-Kirkenes Operation and the Red Army in Norway", Parts I & 2. *Journal of Slavic Military Studies*, 34, s. 271–302 og s. 426–458.
9. Holtsmark, Sven. "Non-Science Fiction on Stalin and Norway". *Journal of Slavic Military Studies*, 34, s. 115–131.
10. Raska, Michael, Katarzyna Zysk, Ian Bowers og Richard A. Bitzinger. "Defence Innovation and the 4th Industrial Revolution: Security Challenges, Emerging Technologies, and Military Implications: Introduction". *Journal of Strategic Studies*, 44(4), s. 451–456.
11. Romarheim, Anders. "Terrorkrigens narrativer". *Internasjonal Politikk*, 79(3), s. 273–290.
12. Rø, Johannes Gullestad. "Idealismens forsvinningsnummer". *Internasjonal Politikk*, 79(1), s. 8–24.
13. Sitter, Robin. "En brikke ingen turte røre: Norges fredsbevarende bidrag i Libanon 1978–1982". *Historisk Tidsskrift*, 100(1), s. 67–80.
14. Svenungsen, Bjørn, "Nyckelaktörerna för rysk cyberstrategi: 2000–2020". *Nordisk Østforum*, årg. 35, s. 123–125.
15. Sørli, Sigurd Christian. "Heroes and Villains: Resistance and Collaboration in Norwegian Memories of the Second World War". *The New Past*, nr. 4.
16. Zysk, Katarzyna. "Defence innovation and the 4th industrial revolution in Russia". *Journal of Strategic Studies*, 44(4), s. 543–571.
17. Østbø, Jardar. "Hybrid Surveillance Capitalism: Sber's Model for Russia's Modernization". *Post-Soviet Affairs*, 37(5), s. 435–452.
18. Østbø, Jardar. "State, Business, and the Political Economy of Modernization: Introduction". *Post-Soviet Affairs*, 37(5), s. 413–416.
19. Østbø, Jardar. "Strategic Transgressions: Russia's Deviant Sovereignty and the Myth of Evgenii Prigozhin". *The Journal of Post-Soviet Democratization*, (29) 2, s. 183–207.

Bokkapitler (vitenskapelige)

1. Allers, Robin. "Aktiv europapolitikk og Norges sikkerhet", i Helge Pharo, Kjell Inge Bjerga, Sunniva Engh, Gunnar D. Hatlehol og Kristine Offerdal (red.), *Historiker, strateg og brobygger – festskrift til Rolf Tamnes 70 år*, s. 259–278. Pax forlag.
2. Bekkevold, Jo Inge. "India in China's Grand Strategy: From 1949 to Present", i Jo Inge Bekkevold og S. Kalyanaraman (red.), *India's Great Power Politics: Managing China's Rise*. Routledge.
3. Bekkevold, Jo Inge og S. Kalyanaraman. "Indian Strategies on China: Past, Present and Future", i Jo Inge Bekkevold og S. Kalyanaraman (red.), *India's Great Power Politics: Managing China's Rise*. Routledge.
4. Bekkevold, Jo Inge, og S. Kalyanaraman. "India's Great Power Politics: A Framework for Analysis", i Jo Inge Bekkevold og S. Kalyanaraman (red.), *India's Great Power Politics: Managing China's Rise*. London/New York: Routledge.
5. Bekkevold, Jo Inge og Øystein Tunsjø. "Kinas inntreden i norsk sikkerhetspolitikk: Geopolitikk, strategiske flanker, integrasjon og avskjerming", i Helge Pharo, Kjell Inge Bjerga, Sunniva Engh, Gunnar D. Hatlehol og Kristine Offerdal (red.) *Historiker, strateg og brobygger – festskrift til Rolf Tamnes 70 år*, s. 307–323. Pax forlag.
6. Bjur, Ingeborg Nortvedt. "Diplomatiets kunst? Det amerikanske kulturdiplomatiets formidling av billedkunst i Norge på 1960- og 70-tallet", i Bård Frydenlund, Torleif Rosager Hamre og Andre Larsen Avelin (red.) *Transatlantiske forbindelser. Norsk-amerikanske relasjoner gjennom 200 år*, s. 223–248. Scandinavian Academic Press.
7. Danielsen, Helge. "Mer enn en allianse? Forestillinger om Atlanterhavssamfunnet i norsk NATO-debatt, 1949–1959", i Bård Frydenlund, Torleif Rosager Hamre og Andre Larsen Avelin (red.),

Transatlantiske forbindelser. Norsk-amerikanske relasjoner gjennom 200 år, s. 169–196. Scandinavian Academic Press.

8. Ekhaugen, Lene. “Designet for koordinering?”, i Bjørn-Tore Blindheim, Lars Klemsdal og Kjell Arne Røvik (red.), *Design av organisasjon*, s. 155–167. Universitetsforlaget.
9. Hilde, Paal Sigurd. “Hangarskip, havnåm og bjørnegap. Rolf Tamnes og den maritime dimensjonen i norsk sikkerhetspolitikk”, i Helge Pharo, Kjell Inge Bjerga, Sunniva Engh, Gunnar D. Hatlehol og Kristine Offerdal (red.), *Historiker, strateg og brobygger – festskrift til Rolf Tamnes 70 år*, s. 407–423. Pax forlag.
10. Hilde, Paal Sigurd. “Å være med uten å være med, eller omvendt – NATOs militærstrategier og Norge”, i Tormod Heier (red.), *Militærmakt i nord*, s. 311–332. Universitetsforlaget.
11. Hobson, Rolf. “Den norsk-sovjetiske handelsavtalen av 1941. Et ledd i Stalins appeasement av Hitler?”, i Helge Pharo, Kjell Inge Bjerga, Sunniva Engh, Gunnar D. Hatlehol og Kristine Offerdal (red.), *Historiker, strateg og brobygger – festskrift til Rolf Tamnes 70 år*, s. 77–93. Pax forlag.
12. Holtsmark, Sven. “Improvisert innmarsj. Petsamo-Kirkenes-operasjonen og Den røde armé i Norge, oktober 1944”, i Helge Pharo, Kjell Inge Bjerga, Sunniva Engh, Gunnar D. Hatlehol og Kristine Offerdal (red.), *Historiker, strateg og brobygger – festskrift til Rolf Tamnes 70 år*, s. 94–128. Pax forlag.
13. Haaland, Torunn Laugen. “Norges militære utenlandsengasjement, 1947-2017”, i Helge Pharo, Kjell Inge Bjerga, Sunniva Engh, Gunnar D. Hatlehol og Kristine Offerdal (red.), *Historiker, strateg og brobygger – festskrift til Rolf Tamnes 70 år*, s. 162–183. Pax forlag.
14. Oma, Ida Maria. “Sikkerhetspolitikk på kjente stier”, i Helge Pharo, Kjell Inge Bjerga, Sunniva Engh, Gunnar D. Hatlehol og Kristine Offerdal (red.), *Historiker, strateg og brobygger – festskrift til Rolf Tamnes 70 år*, s. 376–406. Pax forlag.
15. Ringnes Wilhelmsen, Vivi, Thea Larsen, Mass Soldal Lund, Bjørn Svenungsen og Stig Tore Aannø. “Jakten på Norges militære cyberstrategi”, i Tormod Heier (red.), *Militærmakt i nord*. Universitetsforlaget.
16. Rongved, Gjermund Forfang. “En tidlig invitasjon: Protoimperiet og det første norske statslånet i USA”, i Bård Frydenlund (red.), *Transatlantiske forbindelser. Norsk-amerikanske relasjoner gjennom 200 år*, s. 43–70. Scandinavian Academic Press.
17. Rø, Johannes Gullestad. “Den tause teoretiker”, i Helge Pharo, Kjell Inge Bjerga, Sunniva Engh, Gunnar D. Hatlehol og Kristine Offerdal (red.), *Historiker, strateg og brobygger – festskrift til Rolf Tamnes 70 år*, s. 349–375. Pax forlag.
18. Sørli, Sigurd. “Krigshistorie som apologi. Forsvarets krigshistoriske avdeling og behandlingen av felttoget i 1940”, i Helge Pharo, Kjell Inge Bjerga, Sunniva Engh, Gunnar D. Hatlehol og Kristine Offerdal (red.), *Historiker, strateg og brobygger – festskrift til Rolf Tamnes 70 år*, s. 129–144. Pax forlag.
19. Tunsjø, Øystein. “A new US-China bipolar system: What role for Europe in Security and Defence?”, i Sebastian Biba og Reinhard Wolf (red.), *Europe in an era of growing Sino-US competition: Coping with an unstable triangle*, s. 23–38. Routledge.
20. Tunsjø, Øystein. “China and the United States in a New Bipolar System,” i Tunsjø, Øystein, Robert S. Ross og Wang Dong (red.), *US-China Foreign Relations: Power Transition and its Implications for Europa and Asia*, s. 41–50. Routledge.
21. Tunsjø, Øystein og Wang Dong. “The new US-China superpower rivalry: Challenges for Asia and Europe,” in Tunsjø, Øystein, Robert S. Ross og Wang Dong (red.), *US-China Foreign Relations: Power Transition and its Implications for Europa and Asia*, s. 1–11. Routledge.

22. Zysk, Katarzyna. "Military R&D, Innovation, and Breakthrough Technologies in the Russian Armed Forces", i *Advanced Military Technology in Russia. Capabilities, Limitations, Challenges*, s. 11–22. Chatham House (Royal Institute for International Affairs), september.

Bøker (populærvitenskapelige)

1. Notaker, Hallvard. *Arbeiderpartiet og 22. juli*. Aschehoug.

Artikler og bokkapitler (populærvitenskapelige)

1. Allers, Robin, Andras Razc og Tobias Sæther. "Dealing with Russia in the Arctic: Between exceptionalism and Militarization". *DGAP Analysis*, nr. 4, oktober, s.1–20.
2. Allers, Robin, Karen-Anna Eggen og Johannes G. Rø. "Deterrence and Diplomacy in the Arctic: Assessing U.S. and Norwegian Security Priorities". *CSIS Report*, april.
3. Andersen, Adelina Trolle. "Euro-Atlantic Concerns regarding a US "Sole Purpose" Policy: A Review of Twenty-One National Perspectives." *Stiftung Wissenschaft und Politik Working Paper 4*, desember.
4. Melien, Tor Jørgen. *Skipsfartsberedskap fra 1914 til i dag*. IFS Insights, nr. 1.
5. Mobeck-Hanssen, Bjørn, Magnus Håkenstad og Gjermund Forfang Rongved. *Forsvarets omstilling etter den kalde krigen*. IFS Insights, nr. 8.
6. Odgaard, Liselotte. "Går USA og Europa fra hinanden?". *Ræson*, 48(4), s. 44–52.
7. Oma, Ida Maria. *Avskrekking og beroligelse – den doble strategi som kom inn fra kulden*. IFS Insights, nr. 7.
8. Romarheim, Anders. "Digital påvirkning som eksistensiell trussel". *Stratagem*, 26. februar.
9. Skeie, Johanne Jensen. *Et spørsmål om samarbeid: kunstig intelligens og konkurransebaserte strategier*. IFS Insights, nr. 3.

Kronikker/korte artikler (<2.000 ord)

1. Allers, Robin. "Norge bør styrke samarbeidet med Tyskland". *Dagens Næringsliv*, 2. juni.
2. Allers, Robin og Tobias Sæther. "Grønn tysk utenrikspolitikk". *Dagens Næringsliv*, 17. september.
3. Andersen, Adelina Trolle. "Spørsmålet om atomkrig er mer komplisert enn våpnenes eksistens". *Aftenposten*, 2. november.
4. Andersen, Adelina Trolle. "Hvorfor strever atomstatene med strategisk stabilitet i dag?" *Stratagem*, 6. april.
5. Bekkevold, Jo Inge. "Oljefondets utfordringer i en ny økonomisk verdensorden". *Morgenbladet*, 13. oktober.
6. Bekkevold, Jo Inge, Henrik S. Hiim og Øystein Tunsjø. "NATOs Kina-utfordring". *Dagbladet*, 21. juni.
7. Bjerga, Kjell Inge, Kjetil Skogrand og Anders Romarheim. "Dialog og kaldkrigs-nostalgi". *VG*, 22. desember.
8. Bjur, Ingeborg Nortvedt. "Norsk sikkerhetspolitikk er en "balanse mellom avskrekking og beroligelse". Men vet noen hva det betyr?" *Aftenposten*, 1. mars.
9. Bjur, Ingeborg Nortvedt. "Et beroligelsens kinderegg". *Dagens Næringsliv*, 18. juni.

10. Bowers, Ian og Henrik Stålhane Hiim. "South Korea, Conventional Capabilities, and the Future of the Korean Peninsula". *War on the Rocks*, 11. februar.
11. Eggen, Karen-Anna. "Går det mot krig i Ukraina?" *Dagens Næringsliv*, 29. november.
12. Eggen, Karen-Anna. "Flykapring i Lukasjenkas Hviterussland". *Forsvarets forum*, 2. juni.
13. Eggen, Karen-Anna. "Russlands styrkedemonstrasjon ved Ukraina kan være en forkledning av et større mål". *Aftenposten*, 21. april.
14. Haaland, Torunn Laugen. "Norsk forsker om Afghanistan: – Det var verdt det!" *VG*, 19. august.
15. Hiim, Henrik S., Johannes Rø og Øystein Tunsjø. "Misforstått om Realisme". *Dagens Næringsliv*, 29. juni.
16. Hiim, Henrik S., Johannes Rø og Øystein Tunsjø. "Tenk selv, professor". *Dagens Næringsliv*, 8. juli.
17. Hiim, Henrik S. og Magnus L. Trøan. "China's Atomic Pessimism and the Future of Arms Control". *War on the Rocks*, 21. juni.
18. Hiim, Henrik og Halvor Kippe. "Det nye våpenkappløpet". *Dagbladet*, 10. november.
19. Holtsmark, Sven. "Den røde armé i Norge, oktober 1944 – strategisk sjakktrekk eller improvisasjon?" *Nordnorsk debatt*, 17. mars.
20. Holtsmark, Sven. "I Alf R. Jacobsens verden". *Minervanett*, 6. november.
21. Holtsmark, Sven. "Juks, plagiering og blind tiltro til KGB. Alf R. Jacobsen ender opp med å levere KGBs versjon som den endelige sannhet om norsk politikk". *VG*, 10. november.
22. Holtsmark, Sven. "Lite nytt fra grensa, Heier". *Klassekampen*, 4. oktober.
23. Holtsmark, Sven. "Marthe Michelet-saken: – Slik kan historien holdes unna rettssalen". *VG*, 15. mars.
24. Holtsmark, Sven. "Samtalen om historien". *VG*, 8. november.
25. Klevberg, Håvard. "Nye P-8-fly sikrer bedre norsk nærvær i nord". *Dagens Næringsliv*, 17. november.
26. Notaker, Hallvard. "Oppgjøret ble avbrutt". *VG*, 4. februar.
27. Notaker, Hallvard. "Lloyd Austin". *Store norske leksikon* (snl.no).
28. Notaker, Hallvard. "Antony Blinken". *Store norske leksikon* (snl.no).
29. Notaker, Hallvard. "Colin Powell". *Store norske leksikon* (snl.no).
30. Oma, Ida Maria. "Brudd med sikkerhetspolitisk hovedlinje?". *Dagens Næringsliv*, 5. april.
31. Opdahl, Ingerid M. Bidrag til "DNAK spør: Kan det bli full krig i Ukraina". *Atlanterhavskomiteen.no*, 7. desember.
32. Ringnes, Vivi. "Blir personvern den nye grønnvaskingen?" *Digi.no*, 13. februar.
33. Ringnes, Vivi. "Staten kan ikke kontrollere alt". *Forsvarets forum*, 23. september.
34. Ringnes, Vivi. "Naivt om datasikkerhet". *Dagbladet*, 11. januar.
35. Ringnes, Vivi. "Stortingets e-poster kan kuppe valget". *Morgenbladet*, 22. april.
36. Romarheim, Anders. "Sammensatt sammensurium". *Stratagem*, 7. november.
37. Romarheim, Anders. "Det blir krig". *Stratagem*, 5. desember.
38. Romarheim, Anders. "Den doktorale offiser". *Stratagem*, 27. desember.
39. Romarheim, Anders. "Uavgjort i terrorkrigen". *Dagens Næringsliv*, 8. september.
40. Romarheim, Anders. "Full metal brakke: Forsvaret sett gjennom 40 heavy- låter". *Forsvarets forum*, 8. april.
41. Rongved, Gjermund Forfang. "Et dyrt smil". *Morgenbladet*, 19. februar.
42. Rongved, Gjermund Forfang. "Statens viktige rolle i kriser". *Dagsavisen*, 19. januar.
43. Rø, Johannes Gullestad. "Regjeringen i spagaten om forbudstraktaten". *Morgenbladet*, 15. november.
44. Skeie, Johanne Jensen. "Forsvaret må forberede seg på det verste". *Forsvarets forum*, 13. august.
45. Sørli, Sigurd Christian, Terje Emberland, Lars Borgersrud og Arnfinn Moland. "Forskning og fakta om frontkjemperne". *Aftenposten*, 30. april.

46. Sørli, Sigurd Christian, Terje Emberland, Lars Borgersrud og Arnfinn Moland. "Forsvaret av frontkjemperfilmen". *Dagsavisen*, 7. mai.
47. Sørli, Sigurd Christian, Terje Emberland, Lars Borgersrud og Arnfinn Moland. "Frontkjemperne var ikke 'soldater som alle andre'". *VG*, 5. april.
48. Sørli, Sigurd Christian, Terje Emberland, Lars Borgersrud og Arnfinn Moland. "NRK feilinformerer om frontkjemperkritikken". *Morgenbladet*, 30. april.
49. Zysk, Katarzyna. "Predictable Unpredictability? US Arctic Strategy and Ways of Doing Business in the Arctic". *War on the Rocks*, 12. Mars.
50. Østbø, Jardar. "Russland og EU – kynisk realisme mot inkonsekvent arroganse". *Ukens Analyse*, Atlanterhavskomiteen, 3. mai.

Foredrag/konferansebidrag

1. Allers, Robin. "Sicherheitspolitische Herausforderungen in der Arktis". Innlegg og paneldiskusjon, lukket seminar i regi av Hanns-Seidel-Stiftung, 15. juli.
2. Allers, Robin. "Nordic Webinar: Shaping a Safer and More Sustainable World Together". Ordstyrer, webinar i regi av de nordiske ambassadene i Berlin og Nordisk ministerråd, 8. august.
3. Allers, Robin. "Tyskland etter Merkel". Innlegg på Arendalsuka, hovedprogrammet, 18. august.
4. Allers, Robin. Ordstyrer "Norsk-tyske relasjoner etter valgene" og panelsamtale om "Tysklands rolle i Europa og verden", "Tysk valgvakke" i regi av Den norske atlanterhavskomite, 26. september.
5. Allers, Robin. "Dealing with Russia in the Nordic region: How can Norway and Germany help to establish a balance between deterrence and dialogue?" Medarrangør/ordstyrer, lukket rundbordsdiskusjon, German Council on Foreign Relations (DGAP), Berlin, 27. oktober.
6. Allers, Robin. "Willy Brandt. Et liv for frihet, fred og forsoning mellom nasjonene". Panelsamtale, utstillingsåpning, Universitetet i Oslo, 11. november.
7. Allers, Robin og Tobias Sæther. "Dealing with Russia in the Arctic". Medarrangør/ordstyrer, virtual roundtable/webex (lukket), 11. februar.
8. Allers, Robin og Tobias Sæther. "Dialogue – what is it good for? Talking to Russia about Security in Northern Europe". Medarrangør/ordstyrer, virtual roundtable/webex (lukket), 11. mai.
9. Bekkevold, Jo Inge. "Geopolitikk i Stillehavsområdet". Utenriksdepartementet, 3. november.
10. Bekkevold, Jo Inge. "Stormaktsrivalisering og Norges handlingsrom i Afghanistan". Dialogforum for Norges rolle i FNs sikkerhetsråd, NUPI, UD, PRIO, 30. september.
11. Bekkevold, Jo Inge. "The US-China-Russia triangle: Why playing Russia off against China will not work". Norges ambassade i Beijing, 6. mai.
12. Bjur, Ingeborg Nortvedt. "A Small State's Shelter at Sea: Norway, Great Power politics and the liberal order in the High North". Presentasjon på International Studies Association (ISA) 2021, Las Vegas/online, 9. april.
13. Bjur, Ingeborg Nortvedt. "Mellom varmebølge og isfront: nordområdene, sikkerhet og storpolitikk". Presentasjon på FNI-webinaret "Nordområdene og utenrikspolitikk", 19. januar.
14. Bjur, Ingeborg Nortvedt. "Om å bedømme en ph.d. i historie – kravet om 'høyt faglig nivå når det gjelder 'teoretisk grunnlag'". Moderator, Norske historiedager, 3. september.
15. Bækken, Håvard. "Yunarmiya on the Northern Front: Military patriotism in the Russian-Norwegian borderlands". Presentasjon av paper på ASN World Convention 2021, University of Columbia/online, 6. mai.
16. Bækken, Håvard. "Junarmija. Aktiviteter, agendaer, sikkerhetsimplikasjoner". Presentasjon for Forsvarsdepartementet, 11. juni.

17. Bækken, Håvard. "Drivers of military patriotic education in Russia. Implications for the study of temporarily occupied territories". Presentasjon på konferansen "Hybrid aggression of the Russian Federation: experience of counteraction of Ukraine, consequences for Europe", National Defence University of Ukraine, Kyiv, 17. november.
18. Eggen, Karen-Anna. "Russia between modernization and stability". Moderator på Litteraturhuset, konferanse i regi av Institutt for forsvarsstudier, 2. desember.
19. Eggen, Karen-Anna. "Russland og nordområdene". Utenriks- og sikkerhetspolitikk: Snapshot-foredrag, Norsk utenrikspolitisk institutt, 29. oktober.
20. Eggen, Karen-Anna. "Putin's assault on Russian democracy: The case of Alexey Navalny". Innlegg og paneldeltakelse, Civita og Oslo Freedom Forum, 4. oktober.
21. Eggen, Karen-Anna. "Blurred lines between conventional and nuclear weapons". Moderator på konferanse i regi av Institutt for forsvarsstudier, 9. juni.
22. Halsne, Sigbjørn. "Hvilken strategi er best for Norge og allierte i nord?" Presentasjon, webinar, Institutt for forsvarsstudier. 17. juni.
23. Hiim, Henrik Stålhane. "What is driving China's nuclear expansion?" Presentasjon på NATO Nuclear Symposium, Khaniá, 3. november.
24. Hiim, Henrik Stålhane. "The China-US superpower rivalry: Implications for Norway". Kozmetsky Center conference: NATO, Russia, China: World Order and 21st Century Global Security Challenges, 17. november.
25. Hiim, Henrik Stålhane. "Kina og stormaktsrivaliseringen i Asia: Mot et nytt våpenkappløp?" Atlanterhavskomiteen, 18. november.
26. Hiim, Henrik Stålhane. "The impact of technological developments on strategic stability". Seminar om "strategisk stabilitet", ambassaden i Beijing, 16. juni.
27. Hiim, Henrik Stålhane og Magnus Trøan. "China's Nuclear Skepticism and the Future of Arms Control". Presentasjon for Lawrence Livermore National Laboratory, 17. august.
28. Hiim, Henrik Stålhane. "Blurred lines between conventional and nuclear weapons: Implications for deterrence and stability". Foredrag på konferanse i regi av Institutt for forsvarsstudier, 9. juni.
29. Notaker, Hallvard. "Hva er det med det republikanske partiet?" Foredrag (digitalt) for Militærmisjonen i Brussel, 16. februar.
30. Notaker, Hallvard. "22. juli. Det vanskelige oppgjøret". Paneldeltakelse (digitalt) på møte arrangert av *Adressa*, Litteraturhuset i Trondheim, 24. februar.
31. Notaker, Hallvard. "Bokbad: Arbeiderpartiet og 22. juli". Paneldeltakelse, Oslo Arbeiderparti, Facebook, 10. mars.
32. Notaker, Hallvard. "Påvirkningsoperasjoner i blindsonen". Presentasjon (digital) for Forsvarsdepartementet, 25. mars.
33. Notaker, Hallvard. "USA og demokratiet". Foredrag for AUF i Viken (digitalt), 14. april.
34. Notaker, Hallvard. "Arven etter 22. juli". Innledning (digital) på Arbeiderfestivalen i Hommelvik, 28. april.
35. Notaker, Hallvard. "Norske blindsoner i fase 0". Foredrag for Forsvarsstaben og Forsvarets hovedkvarter, Oslo. 10. mai.
36. Notaker, Hallvard. "Hvordan kan Norge oppdage et hybridangrep?" Presentasjon på webinar, Institutt for forsvarsstudier, 8. juni.
37. Notaker, Hallvard. "22. juli før og nå". Innledning og paneldeltakelse, seminar ved HL-senteret, Oslo, 25. juni.
38. Notaker, Hallvard. "10 år etter: Hva gjorde 22. juli med oss". Innledning på hovedprogrammet i Arendalsuka, 20. august.

39. Notaker, Hallvard. "Oppgjøret etter 22. juli". Paneldeltakelse (digital) på kapittelfestivalen, Stavanger, 24. september.
40. Notaker, Hallvard. "22. juli i undervisningen". Panelledelse på historielærerseminar v/Fritt Ord og Den norske historiske forening, Oslo, 29. oktober.
41. Notaker, Hallvard. "The Norwegian Labour Party and 22 July 2011". Foredrag (digitalt) på C-REX, Senter for ekstremismestudier, Universitetet i Oslo, 16. desember.
42. Odgaard, Liselotte. "US-China Strategic Competition: What does it entail and how does it affect Europe?" Presentasjon på Folkeuniversitet i Danmark, 29. september.
43. Odgaard, Liselotte. "China in the Arctic: Identity and Alliance Formation", presenting on "China and the Arctic: Meeting and Freezing Alliances as the Climate Changes in the Polar Zone". Presentasjon på Arctic Circle Assembly 2021, Reykjavik, 14.–17. oktober.
44. Odgaard, Liselotte. "NATO's Northern Flank: U.S. Naval Marine Corps Team in the Arctic" presenting on "China's maritime interests and general approach to the Arctic". Presentasjon på Marine Corps University-Norwegian Defence University College Academic Symposium, Marine Corps University, Quantico, USA, 3.–4. november.
45. Odgaard, Liselotte. "US-Chinese Strategic Competition: Where Does It Leave Europe?". Presentasjon på panel om "Foreign policy and transnational relations", Danish Institute for International Studies (DIIS) og Aarhus University conference "China after COVID-19 and a changing world order", København, 26. november.
46. Odgaard, Liselotte. "Confronting the Challenges of a Multipolar World: South Korea in the Context of Global Power Politics". Presentasjon på "The US-China Tech War: Enhanced Competition in the Post-Trump Era and the Consequences for Middle Powers", European University Institute and Luiss University International Conference, Roma, 29. –30. november.
47. Odgaard, Liselotte. "US-Chinese Strategic Competition: Where Does It Leave Europe". Foredrag på Department of International Economics, Politics and Business, Copenhagen Business School, København, 8. desember.
48. Odgaard, Liselotte. "Lessons Learnt from the Italian Case". Presentasjon på Concluding conference on Italy and Belt and Road Initiative project, "China's presence in Italy: challenges and opportunities", Istituto Affari Internazionali (IAI), Roma, 17. desember.
49. Oma, Ida Maria. "Norsk avskrekking og beroligelse – kontinuitet eller brudd?" Seminar, Stortingets utenriks- og forsvarskomiteé, 23. mars.
50. Oma, Ida Maria. "Er norsk avskrekking og beroligelse relevant?" Presentasjon på webinar, Institutt for forsvarsstudier, 26. august.
51. Opdahl, Ingerid M. "The Capacity of the Russian State in the Arctic Zone. Enlisting Oil and Gas Companies for Regional Development". Presentasjon på XXII April International Conference on Economic and Social Development, Higher School of Economics, Moskva/online, 22. april.
52. Opdahl, Ingerid M. "Politisk økonomi og energi". Presentasjon og paneldeltakelse på NUPIs Russlandskonferanse 2021 med lansering av RUSSNETT, 29. oktober.
53. Opdahl, Ingerid M. "Russian foreign policy as post-imperial foreign policy". Presentasjon og rundebordsdeltakelse på konferansen "With and after empire: enduring pasts across the local and global"/CBEES Annual Conference, Södertörns högskola, Stockholm/online, 26. november.
54. Opdahl, Ingerid M. "Multipolarity as practice. Economic relations and perceptions of world order in Russia's second return to Africa". Presentasjon på konferansen "Russia between modernization and stability"/RUSECOPOL final conference, Oslo, 2. desember.
55. Ringnes, Vivi. "Cyber threats and democracy". Foredrag på Oslo Dialogue on democracy, 7. desember.
56. Ringnes, Vivi. "Personvernet slår tilbake". Foredrag på Arendalsuka, i regi av Datatilsynet, 17. august.

57. Romarheim, Anders. "Sikkerhetsloven og forebyggende sikkerhetsarbeid. Hva gjenstår?" Foredrag på Sårbarhetskonferansen 2021, Norges Totalforsvarsforum, 28. september.
58. Romarheim, Anders. "Nasjonal beredskap". Foredrag på Arendalsuka, 17. august.
59. Tunsjø, Øystein. "The New US-China rivalry: If not a new Cold War – then what?" Presentasjon for den norske ambassaden i Beijing, 6. mai.
60. Tunsjø, Øystein, "US-China Strategic Instability". Presentasjon under seminar om "strategisk stabilitet", ved den norske ambassaden i Beijing, 16. juni.
61. Tunsjø, Øystein, "The Geopolitical instability of the new US-China superpower rivalry". Presentasjon på Maritime Security Regimes Roundtable, arrangert av Combined Joint Operations from the Sea Centre of Excellence, Norfolk, USA, 3. november.
62. Zysk, Katarzyna. "Security Impact of Climate Change in the Arctic". Presentasjon på en workshop: Security Implications of Climate Change, Lawrence Livermore National Centre for Global Security Research, 6. januar.
63. Zysk, Katarzyna. "Arms Control and Defence Posture". Presentasjon på Workshop: Roman Banya 2021: Two Russian Flanks, NATO Defence College, 28. januar.
64. Zysk, Katarzyna. "The Defence and the Intelligence in Russia's Power Projection. Who is in Control?". Presentasjon for seminarserien: The Military, The Diplomat and The Spy, Science Po, Centre for International Studies, 3. februar.
65. Zysk, Katarzyna. "Interests, Intentions and Sustainability of the Russian Military in the Arctic". Presentasjon for European Command of the United States (EUCOM), 18. februar.
66. Zysk, Katarzyna. "Military R&D, Innovation and Breakthrough Technology in the Russian Armed Forces". Presentasjon på seminaret ved The Royal Institute of International Affairs (Chatham House), 2. mars.
67. Zysk, Katarzyna. "Driving Forces in the Arctic". Presentasjon på the Annual Conference on Arctic Security, The Atlantic Council of the United States, 19. mars.
68. Zysk, Katarzyna. "Great Power Competition in the Arctic Region". Briefing på det årlige TTX, Los Alamos National Laboratory and CSIS, 22. mars.
69. Zysk, Katarzyna. "The Arctic". Presentasjon på The Indo-Pacific and National Security 3rd Annual Alexander C. Cushing International Maritime Law Conference, The Stockton Center for International Law, U.S. Naval War College, Newport Rhode Island, 19. mai.
70. Zysk, Katarzyna. "Integration as a Response to a Threat: Russia's Power Projection". Presentasjon på The Annual UK Strategic Command Conference: Sharpening UK Defence's Edge in the 2020s, London, 26. mai.
71. Zysk, Katarzyna. "Arctic and the High North Security". Presentasjon på George C. Marshall European Center for Security Studies Garmisch-Partenkirchen, 8. juni.
72. Zysk, Katarzyna. "Military Exercises and Partner Militaries of Russia". Forelesning på CSIS-kurset Understanding the Russian Military Today, Washington DC, 24. juni.
73. Zysk, Katarzyna. "The GIUK Gap: Strategic Relevance and Requirements Now and Into the Future". Presentasjon på seminar ved International Institute for Strategic Studies (IISS), London, 29. juli.
74. Zysk, Katarzyna. "Strategic Competition in the Arctic". Briefing for det franske utenriksdepartementet, Paris, 21. oktober.
75. Zysk, Katarzyna. "Disruptive and Emerging Technologies". Presentasjon på The 8th Annual Europe Strategic Choices conference Chatham House, University in Kiel and Konrad Adenauer Stiftung, Berlin, 4. november.
76. Zysk, Katarzyna. "'Next Frontier' Technologies in the Maritime Domain. Disruption or Sustained Innovation?" Presentasjon på The Annual Maritime Security Regimes Roundtable NATO Combined Joint Operations from the Sea Center of Excellence, Norfolk (online), 4. november.

77. Zysk, Katarzyna. "Russia's Defence Innovation Model: Strengths and Weakness". Briefing for The Defense Innovation Unit at the U.S. Department of Defense, 17. november.
78. Zysk, Katarzyna. "Threats and Challenges – China, Climate & Energy Technology". Forelesning på workshop: Collegial View of the Strategic Concept, NATO Defence College, Roma, 6. desember.
79. Østbø, Jardar. "The Emperor's Empty Palace: On the Addictive Hollowness of Navalny's Anti-Corruption Populism". Foredrag på Workshop: Luxury, Corruption, and Illicit Elite Economies, Oslo Metropolitan Universit, 9. desember.
80. Østbø, Jardar, Ingunn Lunde, Irina Anisimova, Kåre Johan Mjør, Johanne Berge Kalsaas, Dinara Yangeldina, Stehn Aztlan Mortensen og Ulrich Schmid. "Book launch: The Cultural is Political: Intersections of Russian Art and State Politics", Universitetet i Bergen, 22. mars.
81. Østbø, Jardar. "Identitet". Paneldeltaker på Russlandskonferansen 2021, NUPI, 29. oktober.
82. Østbø, Jardar. "Den russiske elitens usikkerhet som bakgrunn for kampanjen mot uavhengige aktører". RUSSNETT – rundebord med departementene, NUPI, 7. september.
83. Østbø, Jardar. "Hybrid Surveillance Capitalism: Sber's Model for Russia's Modernization". Foredrag på seminaret "Russia between Modernization and Stability", i regi av Institutt for forsvarsstudier, Litteraturhuset, 2. desember.
84. Østbø, Jardar. "Konflikten mellom Russland og Ukraina – konsekvenser for Norge". Foredrag på Forsvarsforum Trøndelag, 12. mai.

Medieopptreden

1. Allers, Robin. "Nordic Voices ahead of the 2021 German Federal Election". Intervju med Konrad-Adenauer-Stiftung, 4. august.
2. Andersen, Adelina Trolle. "Bidens atom-frist: Må bli enig med Putin innen to uker". Intervju, VG, 21. januar.
3. Bjur, Ingeborg Nortvedt. "Norsk sikkerhetspolitikk". Intervju i Finnmarkssendinga, NRK, 22. mars.
4. Bjur, Ingeborg Nortvedt. "Skaper uro med ny kurs". Intervju i *Klassekampen*, 17. juni.
5. Bækken, Håvard. Intervju om vilkårene for politisk opposisjon i Russland, NRK P2, 31. januar.
6. Eggen, Karen-Anna. "Eggen om Ukraina". NRK *Nyhetsmorgen*, 29. november.
7. Eggen, Karen-Anna. "Tredje verdenskrig banker på døren vår". TV2 *Nyheter*, 26. november.
8. Eggen, Karen-Anna. "God stemning fjerner ikke høy spenning". NRK *Troms og Finnmark*, 29. oktober.
9. Eggen, Karen-Anna. "Putin – mektigere enn noensinne". NRK *Urix*, 6. oktober.
10. Eggen, Karen-Anna. "Parlamentsvalg i Russland". *Stanghelle på fredag*, radio, 17. september.
11. Eggen, Karen-Anna. "Vesten sliter med å lese Putin". NTB, 17. juni.
12. Elgsaas, Ingvill Moe. "Hvorfor er Ukraina så viktig for Vladimir Putin?". Intervju i *Aftenposten*, 23. februar.
13. Hiim, Henrik Stålhane. "Ny militæravtale med Russland". *Nordlys*, 27. desember.
14. Hiim, Henrik Stålhane. "Kina tvinger brysomme kinesere hjem igjen". NTB, 20. januar.
15. Notaker, Hallvard. Diverse kommentarer og intervjuer i anledning stormingen av Kongressen i USA. Ulike sendinger i NRK radio og TV, 7. januar.
16. Notaker, Hallvard. Innsettelse av president Joe Biden. Studiogjest under direktesending fra seremonien på NRK1, 20. januar.
17. Notaker, Hallvard. Diverse kommentarer og intervjuer ifm. bokutgivelsen *Arbeiderpartiet og 22. juli*. NRK (*Morgennytt P2/Alltid Nyheter, Dagsnytt 18*), *Dagbladet, Dagsavisen, Morgenbladet*,

NTB, Reuters, *Le Monde*, *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, *Berlingske*, AFP, *The Independent*, februar til juli.

18. Odgaard, Liselotte. "Terror som politisk værktøj i Nordkorea". *dr.dk*, 11. oktober.
19. Odgaard, Liselotte. "China's Panda Diplomacy". *NBC television*, *The Today Show*, 22. oktober.
20. Odgaard, Liselotte. "North Korea's Kim Jong-un fejrer sin 10 års dag som leder". *Go' Morgen Danmark*, *TV2*, 29. desember.
21. Opdahl, Ingerid M. Intervju om Navalnyj og Dumavalget, *NRK P1*, 10. august.
22. Opdahl, Ingerid M. Intervju "Ukraina-konflikten sender gassprisen opp", *Energi og klima*, 15. desember.
23. Opdahl, Ingerid M. Intervju om Nato, Russland og Ukraina, *TV2 (Nyhetene 18.30 og Nyhetene 21)*, 23. desember.
24. Romarheim, Anders. "Stormingen av Kongressen". *NRK Dagsnytt 18*, 7. januar.
25. Romarheim, Anders. "Dramatisk toppmøte mellom USA og Kina". *NRK Dagsnytt 18*, 19. mars.
26. Romarheim, Anders. "Kommer Fox News til å gå til krig mot Joe Biden?" *NRK Urix, Podcast Krig & Fred*, 21. januar.
27. Romarheim, Anders. "Kabuls fall". *NRK Dagsnytt 18*, 17. august.
28. Tunsjø, Øystein. "Kina". *Dagsnytt 18*, 3. juni.
29. Tunsjø, Øystein. "Kina". *Studio 2 – P2*, 23. mars.
30. Tunsjø, Øystein. "Kina". *NRK Ekko*, 15. september.
31. Zysk, Katarzyna. "Is this Russia's new coastal base for the 'doomsday nuke' drones?" Intervju, *The Independent Barents Observer*, 26. juni.
32. Zysk, Katarzyna. "Tank autonome, missile hypersonique, robot astronaut – 5 innovations portées par l'armée russe". Sitert i *Business Insider France*, 5. mars.
33. Zysk, Katarzyna. "Satellite images show huge Russian military buildup in the Arctic". Intervju, *CNN*, 5. april.
34. Zysk, Katarzyna. "Rationale and implications of the Russian strengthened armed forces in the Arctic". Intervju, *Euronews TV*, 7. april.
35. Zysk, Katarzyna. "Military buildup in the Arctic". Intervju, *The World – public radio's global news programme (PRX, WGHB)*, 20. mai.
36. Zysk, Katarzyna. "Belarus diverts commercial flight to arrest dissident". Intervju, *The World – public radio's global news programme (PRX, WGHB)*, 24. mai.
37. Zysk, Katarzyna. "Biden-Lavrov meeting at the Arctic Council, Russia's policies and regional geopolitics". Intervju, *Euronews TV*, 10. juni.
38. Zysk, Katarzyna. "Defence Innovation, International Security and the 4th Industrial Revolution. Russia's advances". *The Heartland Chronicles Podcast med Marc Ozawa og Alex Thymmons*, 17. juni.
39. Zysk, Katarzyna. "Russian creativity and Risk-Taking". *Western Way of War*, *RUSI Podcast*, 23. september.
40. Zysk, Katarzyna. "It Is Getting Colder, Again". TV-dokumentar *Kveikur*, *RUV Island*, 19. oktober.
41. Østbø, Jardar. "– Så lenge regimet er villig til å knuse noen skaller, sitter det trygt". *Forsvarets forum*, 2. februar.
42. Østbø, Jardar. "DNAK spør: What will be the consequences of the ongoing protests in Russia?" *Atlanterhavskomiteen.no*, 24. februar.
43. Østbø, Jardar. "Hvorfor går det så dårlig med Russlands økonomi?" *Forskning.no.*, 28. oktober.
44. Østbø, Jardar. "Vil stoppe salg til Russland". *TV 2*, 3. mars.